

Archeologienota

Vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

Anzegem – Heirbaan

Programma van maatregelen

Opdrachtgever :	Gemeente Anzegem
Ons kenmerk :	ORTEC2100996
Auteurs :	Ward Decramer Alexander Doucet
Datum verslag:	Mei 2021
Projectcode Onroerend Erfgoed :	2021E7
Wettelijk depot :	D/2021/15.001/14

Coverfoto: het terrein gesitueerd op de Ferrariskaart (ca. 1775; bron: AGIV)

Auteurs & autorisatie:

Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014)

Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)

Alexander Doucet (OE/ERK/Archeoloog/2020/00003)

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Wettelijk depot: D/2021/15.001/14

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen.....	4
1 Beschrijvend gedeelte	4
1.1 Administratieve gegevens	4
2 Gemotiveerd advies.....	6
3 Programma van maatregelen voor behoud <i>in situ</i>	8
Ondertekening.....	9

Deel 2: Programma van maatregelen

1 Beschrijvend gedeelte

1.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2021E7 (bureauonderzoek)
Erkend archeoloog	Terra Engineering & Consultancy nv (OE/ERK/Archeoloog/2020/00014) Ward Decramer (OE/ERK/Archeoloog/2019/00023)
Locatie	Provincie: West-Vlaanderen Gemeente: Anzegem Adres: Heirbaan 73 (fig. 1.1)
Kadastrale gegevens	Anzegem, afdeling 3, sectie A, perceel 204B
Bounding Box	Punt 1: X = 83697, y = 170883 Punt 2: X = 83769, y = 170993
Oppervlakte projectgebied (buiten een archeologische zone)	Ca. 6 500 m ²
Einddatum bureauonderzoek	11-05-2021
Relevante termen¹	West-Vlaanderen; Zandleemstreek; opgehoogde gronden; heirbaan.
Bebouwde zones:	Het projectgebied is onbebouwd.

¹ <https://thesaurus.onroerenderfgoed.be>

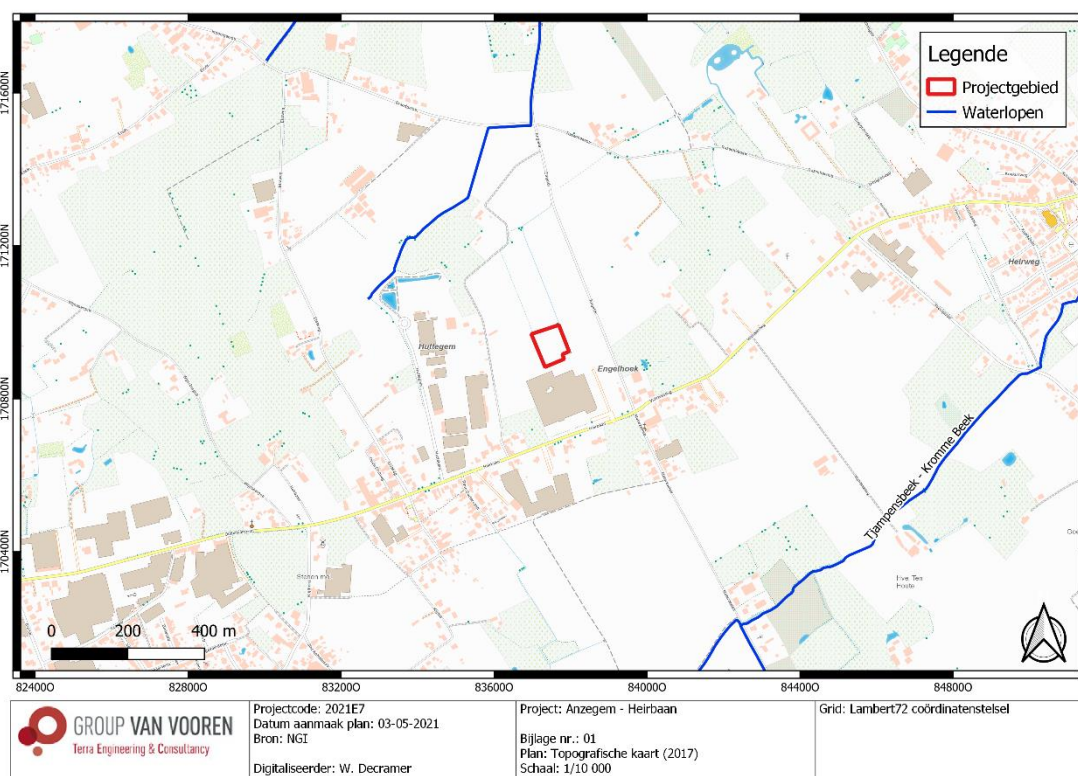

Fig. 2.1: Topografische kaart (2017) met situering van het projectgebied (© NGI).

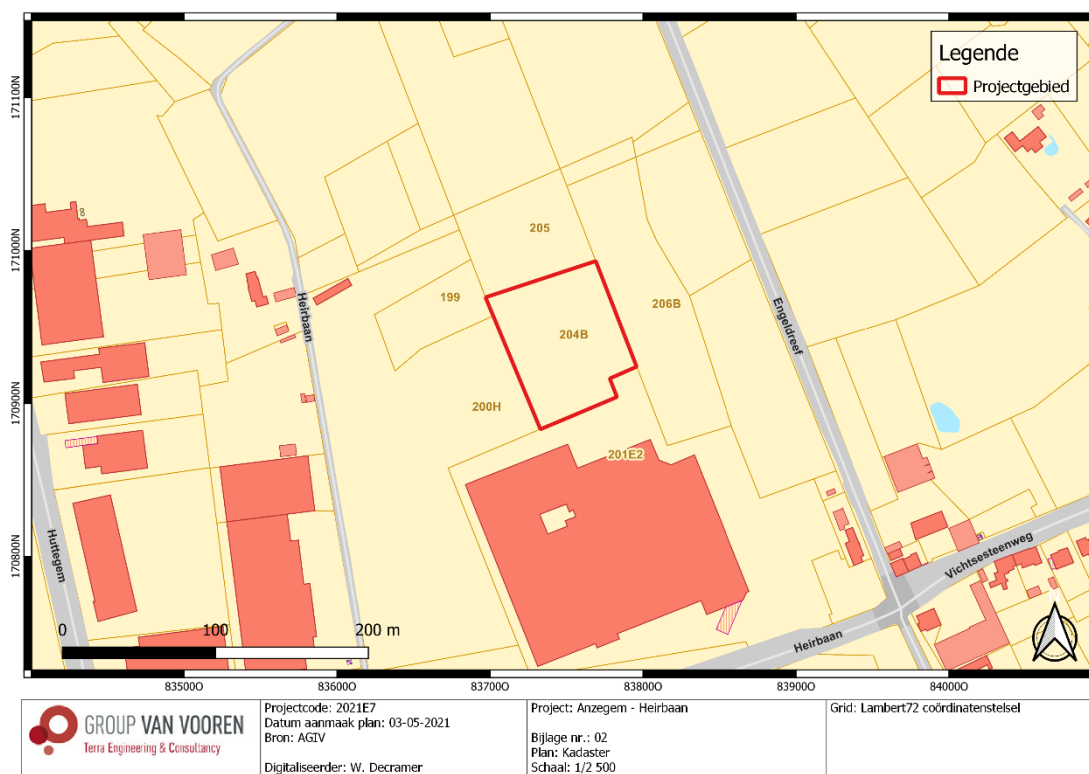

Fig. 2.2: Kadasterplan met situering van het projectgebied (© AGIV).

Fig. 2.3: Meest recente luchtfoto (2020) met situering van het projectgebied (© AGIV).

2 Gemotiveerd advies

De verzamelde aardkundige, historische en archeologische gegevens leiden tot de vaststelling dat er een algemeen archeologisch potentieel is ter hoogte van het projectgebied voor waarden uit de metaaltijden t.e.m. nieuwe tijd. Het bureauonderzoek leverde althans geen elementen op van structurele verstoringen sinds de 18de eeuw. Het projectgebied is sedert laat 18de eeuw altijd in gebruik geweest als akkerland en is nooit bebouwd geweest. Daarenboven leverde het onderzoek geen elementen op die zouden wijzen op een verhoogd potentieel voor high density steentijd artefactensites.

De onderzoekslocatie bevindt zich in de zandleemstreek op een noordelijke uitloper van de Vlaamse Ardennen richtin de Vlaamse Vallei. Deze uitloper vormt het Zandig Leie-Schelde Interfluvium volgens de kaart met traditionele landschappen. Op lokaal niveau is het projectgebied te situeren op een uitloper van de Klijtberg, op een rug dat een lokaal interfluvium vormt tussen de Tjampensbeek en een noordelijk gelegen waterloop. Het reliëf daalt sterk ten noorden van het projectgebied richting de Leievallei. Het projectgebied bevindt zich op de aanzet van deze helling. Ter hoogte van de Klijtberg situeert het tertiairsubstraat zich zeer ondiep onder het maaiveld. De quartaire sequentie zou volgens de DOV-gegevens opgebouwd zijn uit eolische sedimenten (Weichsel). De noordelijk gekarteerde waterloop zonder naam staat niet als valleibedding gekarteerd op de quartairgeologische kaart, hetgeen een Holocene oorsprong van de waterloop suggereert. Deze landschappelijke context biedt geen uitgesproken aardkundige of bodemkundige kenmerken die het potentieel op steentijd artefactensites (high density) zou verhogen. De landschappelijke zones ten zuiden van het projectgebied in de vochtige (Pleistocene) beekvalleien, lijken een hoger potentieel te hebben voor het aantreffen van steentijdsites. Voor grondsporensites daarentegen werden geen aardkundige elementen vastgesteld die zouden wijzen op

een afwezigheid. Daarom geldt er voor grondsporensites uit de (pre)historische periodes een zekere hypothetische verwachting.

Ter hoogte van de Heirbaan werden in de voorbije jaren binnen het huidige Onroerenderfgoeddecreet verschillende vooronderzoeken uitgevoerd. Het gaat om enkele proefsleuvenonderzoeken, die enkel sporen en greppels uit de nieuwe tot nieuwste tijd opleverden. Tot op heden werd er nog geen relevante archeologische site, zoals een nederzetting of dergelijke, vastgesteld in de omgeving. De terreinen werden elk op basis van het nihilistisch kennis- en datapotentieel vrijgegeven zonder vervolgonderzoek. Een ander vooronderzoek ten zuidoosten van het projectgebied omvat de vrijgave van het terrein op basis van een landschappelijk booronderzoek in uitgesteld traject, daar de verstoringsdieptes geen bedreiging vormden voor het onderliggende archeologische bodemarchief.

Ondanks het hypothetisch potentieel op de aanwezigheid van grondsporensites uit de (pre)historische periodes, dient rekening gehouden te worden met de effectieve verstoringsdieptes van de geplande werkzaamheden. Vermits de geplande werken een zeer beperkte bodemingreep inhouden (max. 40 cm-mv), werd besloten om vier controleboringen verspreid over het terrein uit te voeren. Het opzet van deze boringen was louter het staven van de dikte van de teelaarde om na te gaan of de geplande werkzaamheden een bedreiging vormen voor het eventueel aanwezige bodemarchief. **Uit deze boringen blijkt dat de dikte van de teelaarde varieert tussen een dikte van 70 en 85 cm.** Rekening houdend met de maximale **verstoringsdieptes tot 40 cm-mv, vormt deze ca. 80 cm dikke teelaarde ruim voldoende buffer van 30 tot 45 cm.** Op basis van deze gegevens wordt geconcludeerd dat de aanleg van de parking geen negatieve impact zal hebben op het eventuele bodemarchief. De geplande ontwikkeling vormt geen bedreiging op eventuele aanwezige archeologische waarden, waardoor het kostenbaat niet noodzakelijk wordt geacht een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren.

Dit bureauonderzoek, aangevuld met controleboringen waarmee de dikte van de teelaarde kon bepaald worden, leverde zodoende voldoende informatie om een correcte en adequate inschatting te maken van de impact van de geplande werken op het archeologische bodemarchief. Aangezien de werken geen bedreiging vormen, wordt een **behoud in situ** geadviseerd zonder dat een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem zou moeten plaats vinden.

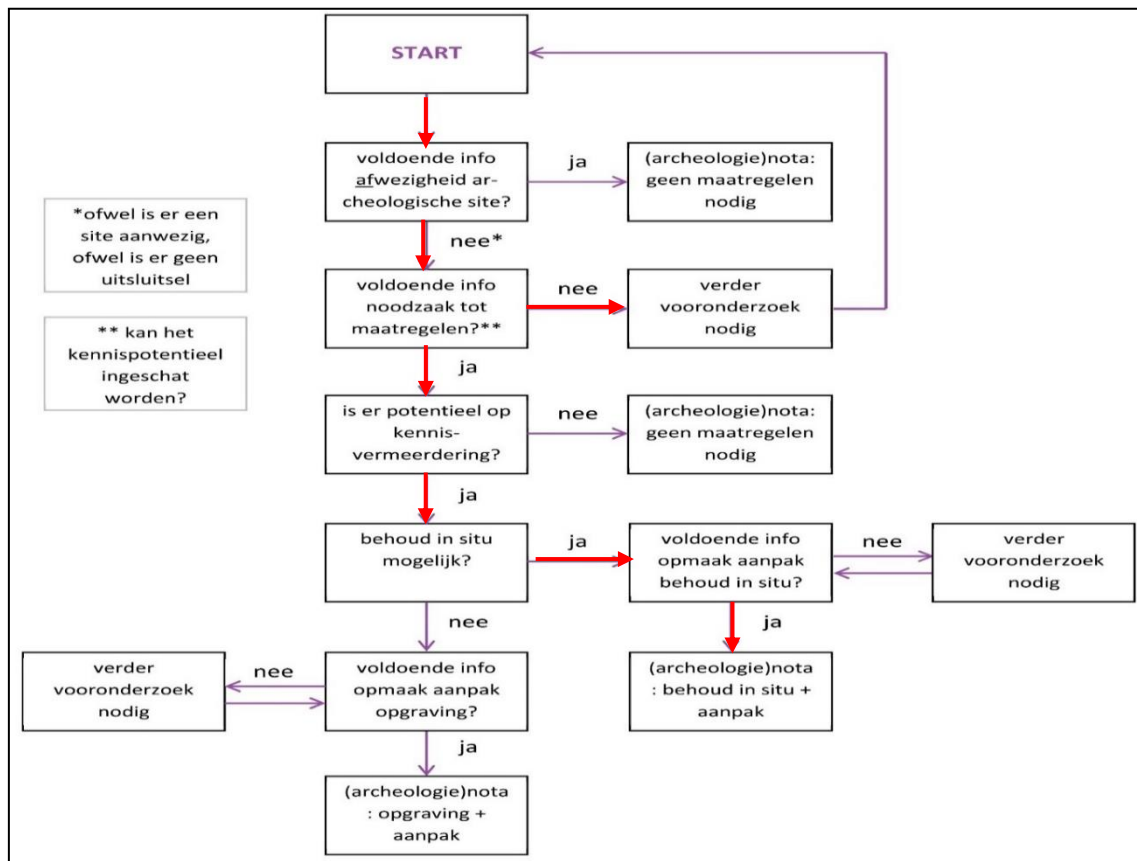

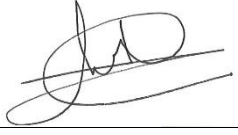
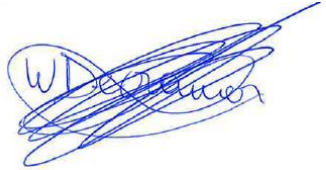
Fig. 2.4: Beslissingsboom uit hoofdstuk 5.2 van de Code van Goede Praktijk 4.0
(© agentschap Onroerend Erfgoed).

3 Programma van maatregelen voor behoud *in situ*

De resultaten van het bureauonderzoek tonen aan dat verder archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem noch nuttig, noch noodzakelijk zal zijn. De geplande werken vormen immers geen bedreiging voor het eventueel aanwezige bodemarchief. Er wordt evenwel een behoud *in situ* geadviseerd voor het volledige projectgebied van 6.500 m² dat van toepassing voor de handelingen binnen deze omgevingsvergunning. Dit houdt echter geen vrijgave van het terrein in. Aan het behoud *in situ* zijn enkele voorwaarden gekoppeld:

- De maximale verstoringsdiepte van de bouwplannen is vastgelegd op 35 cm-mv. Deze mag niet overschreden worden.
- Na dat de graafwerken hebben plaats gevonden, dient de ondergrond afgedekt te worden met geotextiel, alvorens de parking verder wordt aangelegd.
- Indien in de bouwput van 40 cm diep met zware machines zal gereden worden, zullen deze weinig tot geen impact hebben op het bodemarchief daar er een buffer voorzien is van 30 tot 45 cm en er meestal wordt uitgegaan van een minimumbuffer van 30 cm. Dit programma van maatregelen voorziet dan ook geen bijkomstige bepalingen voor de werfinrichting.
- De bouwheer is nog steeds verplicht dat wanneer tijdens de graafwerkzaamheden archeologische waarden worden vastgesteld, dit te melden bij het agentschap Onroerend Erfgoed. <https://www.onroerenderfgoed.be/ik-wil-een-toevalsvondst-melden>

Ondertekening

Hoedanigheid	Naam	Handtekening
Gedelegeerd bestuurder	Kristof Van Vooren	
Kwaliteitsverantwoordelijke	Sofie De Bel	
Business Unit Manager	Maarten Dingenen	
Auteurs	Ward Decramer	
Nagelezen en goedgekeurd door	Maarten Dingenen	
Erkende archeoloog	Ward Decramer	